

Rondetafelgesprek 'obstakels en beperkingen in het onderwijs en bij de aansluiting op de arbeidsmarkt voor studenten met een fysieke of verstandelijke beperking in het mbo en hoger onderwijs' – SBB

De Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB) is er om te zorgen dat studenten de beste praktijkopleiding met uitzicht op een baan krijgen en bedrijven nu en in de toekomst beschikken over de vakmensen die ze nodig hebben. Zij zet zich in voor een optimale aansluiting mbo beroepsonderwijs-arbeidsmarkt. SBB heeft een aantal (wettelijke) taken.

1. SBB erkent en begeleidt de leerbedrijven waar studenten terecht kunnen voor een stage of leerbaan van goede kwaliteit.
2. Bij SBB maken onderwijs en bedrijfsleven afspraken over wat de student moet kennen en kunnen om een mbo-diploma of een mbo-certificaat voor leven lang ontwikkelen te behalen.
3. SBB levert feiten en cijfers over de aansluiting onderwijs arbeidsmarkt. Voorbeeld hiervan zijn de kans op stage, -leerbaan en -werk of trends en ontwikkelingen in de sector.

Verder adviseert SBB de departementen over de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt.

Voldoende stages en leerbanen

Als onderdeel van haar wettelijke taken is SBB verantwoordelijk voor het zorgen voor voldoende leerbedrijven van goede kwaliteit voor stages en leerbanen voor alle mbo-studenten. De stage is een verplicht onderdeel van iedere mbo-opleiding. SBB beschikt over ruim 250.000 leerbedrijven in Nederland. Het erkennen en begeleiden van leerbedrijven doet SBB met zo'n 400 adviseurs verdeeld over het land in alle sectoren en regio's. Voor alle studenten in het mbo geldt dat ze een [melding](#) kunnen maken bij SBB indien zij geen stageplek kunnen vinden. De SBB-adviseur kan de student en de school helpen bij het vinden van een geschikte stageplek of leerbaan. Studenten met een beperking zijn hier geen uitzondering op.

Het mbo heeft voor jongeren en jongvolwassenen die om bepaalde redenen een grotere afstand tot de arbeidsmarkt hebben mogelijkheden op alle niveaus, zowel de Entreeopleiding en niveau 2 maar ook voor niveau 3 en 4 wordt er hard gewerkt om een betere positie voor deze studenten op de arbeidsmarkt te verwerven. Het is belangrijk om ons te realiseren dat deze aanpak voor zowel scholen als bedrijven investeringen vergt in zowel tijd als geld.

Goede match student-leerbedrijf belangrijk

De mbo onderwijsinstellingen verzorgen de beroepsopleidingen voor jongeren met een beperking. In de onderwijsinstellingen is veel expertise over de begeleiding en opleiding van jongeren met een beperking en de aanvullende maatregelen die soms nodig zijn om een beroepsopleiding te kunnen volgen. Daarbij is het van belang dat de jongeren met een beperking wel leerbaar en schoolbaar moeten zijn. Ook kunnen de experts vanuit de onderwijsinstellingen de leerbedrijven adviseren welke aanpak en ondersteuning nodig is om jongeren met een beperking succesvol stage te laten lopen. Omdat jongeren met een beperking soms behoefte hebben aan aanvullende ondersteuning of aanpassingen op de werkplek is een goede match tussen de student en het leerbedrijf bij de beroepspraktijkvorming erg belangrijk. De bpv-begeleider vanuit de onderwijsinstelling die de studenten kent, ondersteunt de jongeren met een beperking zo nodig bij het vinden van een geschikte stageplaats of leerbaan.

SBB kan helpen bij de match tussen de leervraag van de student en de leermogelijkheden van het leerbedrijf, zeker als daar extra aandachtspunten bij komen in verband met een beperking van de student. De adviseurs praktijkleren van SBB kunnen studenten, scholen en leerbedrijven ondersteunen doordat zij:

- De leerbedrijven in de regio kennen en weten welke leerbedrijven open staan voor het bieden van stages en leerbanen aan studenten met een beperking, bereid zijn én in staat zijn de nodige aanpassingen te doen.
- Leerbedrijven kunnen informeren over mogelijk oplossingen om een geschikte werkplek te kunnen bieden aan studenten met een beperking of kunnen doorverwijzen naar de juiste experts bij scholen en/of bijvoorbeeld een jobcoach
- Goede voorbeelden van leerbedrijven die studenten met een beperking een stage of leerbaan bieden kunnen delen. Soms hebben bedrijven ook al ervaring met zittend personeel met een beperking, waardoor ze bekender zijn met de benodigde maatregelen om een geschikte werkplek te bieden.

Ondanks de inspanningen door de school, het leerbedrijf en de extra handvatten die geboden worden, is de praktijk weerbarstig en kan het voorkomen dat de student door multi-complexe problematiek bijvoorbeeld gedragsstoornissen en/of problemen in de privésfeer alsnog uitvallen.

Wanneer het behalen van een mbo diploma (incl. Entree) nog niet mogelijk is

Primaire doel in het mbo is om studenten op te leiden voor een mbo diploma (inclusief entree). Echter, niet voor elke student is de weg naar een mbo diploma de passende route. Daarom hebben beroepsonderwijs en bedrijfsleven de handen ineen geslagen in de pilots 'Praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo' en voor het pro/vso. SBB ondersteunt en faciliteert onderwijsinstellingen en leerbedrijven bij de invulling hiervan.

In de pilots "praktijkleren met de praktijkverklaring in het mbo" kunnen werkenden en werkzoekenden vaardigheden aanleren, afgeleid van de mbo kwalificatiestructuur, die aansluiten op de behoefte van werkgevers en werknemers. Bij het volbrengen van het praktijkleertraject ontvangt men een praktijkverklaring en verzilvert men, in geval van een werkzoekende deelnemer, de geboden kans op een baan in het leerbedrijf. Met de pilots wordt de mogelijkheden van een nieuwe praktijkleerroute in het mbo onderzocht, en de samenwerking beproefd tussen werkgevers, werknemers, werkzoekenden, onderwijs en gemeenten/UWV. Een nieuwe doelgroep waarvoor binnen de pilots naar verwachting één-derde van de mbo-instellingen zich gaat inzetten.

De pilots bieden de mogelijkheid voor onderwijs en bedrijfsleven om in de praktijk te onderzoeken welke voorwaarden nodig zijn om deze praktijkleerroute goed te kunnen uitvoeren. Bijvoorbeeld door aan te geven welke aspecten eenvoudiger ingevuld kunnen worden (zoals bijvoorbeeld de verplichte aanvraag van de derde leerweg).

Zo bieden de partijen samen meer perspectief op duurzaam werk ("echte banen") voor werkenden en werkzoekenden, voor wie het behalen van een mbo-diploma (incl. entree) of -certificaat vooralsnog niet haalbaar is. Daarbij zet SBB haar dienstverlening, voortvloeiend uit haar wettelijke taken, specifiek met oog voor de behoeften van deze doelgroep in. Diezelfde dienstverlening staat ook ten dienste van alle mbo-studenten die in het kader van passend onderwijs binnen de mbo-instellingen worden opgeleid voor een mbo-diploma.